

עמ"ת (חיפה) 33921-07-24 - חאלד עואד (עציר) נ' מדינת ישראל

עמ"ת (חיפה) 33921-07-24 - חאלד עואד נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עמ"ת (חיפה) 33921-07-24

חאלד עואד (עציר)

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

[20.07.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

רקע וטענות הצדדים:

1. בפני ערר על החלטת בית משפט השלום בעכו [מ"ת 1706-07-24; כב' סגנית הנשיאה, השופטת א' זכריה] מיום 8.7.24, במסגרתה קבע כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר, והפנה אותו לקבלת תסקיר שירות מבחן. הערר מכוון כנגד הקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה.
2. בתמצית - נגד הערר הוגש ביום 1.7.24 כתב אישום המייחס לו עבירות של החזקת נשק, החזקת אביזר לנשק, ושיבוש מהלכי משפט. על פי כתב האישום, ביום 18.6.24 נערך על ידי שוטרים חיפוש כדין בביתו של העורר בטמרה. במהלך החיפוש נמצא כי המשיב מחזיק באקדח טעון במחסנית וכדורים, בקומה הנמצאת בבניה, מאחורי מיכל מים של אסלה, וכן חגור בטן עם פונדה לאקדח ולמחסנית, בתוך שק אבנים בגג. עוד נטען כי לאחר מעצרו של העורר, התבקש העורר למסור את מספר הטלפון של אמו על מנת להודיע לה על דבר מעצרו. העורר נטל לשם כך את מכשיר הטלפון הנייד שלו, ומחר תמונות מהמכשיר, לשם העלמת ראיות.
3. עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשת מעצר. ביום הגשת כתב האישום ביקש הסנגור לטעון לעניין הראיות, זאת על אף שבית המשפט הציע כי תחילה יעיין בחומרי החקירה. נטען כי המשיבה מסתמכת על דו"ח קצין המלמד כי מדובר בנשק, ולא על חוות דעת. נטען כי הנשק לא נתפס בביתו של העורר, וכי אין בתיק החקירה כל אמירה או ראיה כי העורר מחזיק במקום או כי הינו הבעלים של הנכס. נטען כי מדובר במבנה פתוח, נטול דלתות. נטען כי המבקשת מסתמכת בראיותיה על תמונה של הנשק שנתפס, שנמצאה בטלפון הנייד של העורר. אלא שמדובר בתמונה שנשלחה בתוך קבוצת וואטסאפ, והמשיבה לא עצרה ולא חקרה את שולח התמונה. גם אם העורר הוא שצילם את הנשק - אין בכך כדי ללמד על כך שהוא המחזיק בו. אין ראיה פורנזית הקושרת את העורר לנשק.

4. בנוסף טענו הצדדים ביחס לקיומה של עילת מעצר והוצעה חלופה (מעצר בית מלא בבית הוריו של העורר, בתנאי פיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי של מספר מפקחים). המפקחים נחקרו על ידי בית המשפט קמא שהתרשם מהם באופן בלתי אמצעי.
5. ביום 8.7.24 ניתנה ההחלטה מושא הערר. נקבע כי בידי המשיבה ראיות לכאורה בדמות הנשק וחגר הבטן, חוות הדעת של מעבדת הנשק, דו"חות פעולה של השוטרים שביצעו את החיפוש, דו"ח קצין בדבר היות האקדח נשק, מזכר לפיו המשיב ניסה למחוק מהטלפון הנייד שלו תמונה של האקדח שנתפס, דו"ח חיפוש בטלפון הנייד של המשיב ("פריקה") ממנו עולה כי התמונה שניסה המשיב למחוק - צולמה באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שלו, וכי מדובר בהתאמה מלאה לאקדח התפוס; גרסאות המשיב כי מדובר בבית השייך לו.
6. עוד קבע בית המשפט כי קמה עילת מעצר, כי חלק מהמפקחים שהוצעו אינם ראויים למשימת הפיקוח ולגבי חלקם קיים קושי במתן אמון בהם. בית המשפט הפנה את המשיב לקבלת תסקיר מעצר.
7. כאמור, הערר מתייחס לקביעת בית המשפט קמא בדבר קיומן של ראיות לכאורה.
8. ביום 17.7.24 התקיים דיון במהלכו נשמעו טענות הצדדים. ב"כ העורר חזר בו מטענתו בדבר היעדר קיומה של חוות דעת מאת מעבד הנשק במז"פ הקובעת כי האקדח התפוס הינו 'נשק'. ב"כ העורר חזר על טענתו כי אין ראיה המלמדת כי העורר הוא שצילם את האקדח, אך גם לו אלה הם פני הדברים - עצם צילום האקדח אינה בגדר עבירה, ואין בצילום הנשק כדי ללמד על החזקה.
9. נטען בנוסף כי העורר אינו הבעלים של המקום, ואף לא המחזיק. מדובר במבנה הנמצא בהליך בניה, ללא דלתות וחלונות. המדובר במבנה השייך לבני המשפחה, אשר איש מהם לא נחקר.
10. המשיבה, מנגד, סומכת את ידיה על החלטת בית המשפט קמא, ועל נימוקיה. דיון והכרעה:
11. נוכח טענות הצדדים נטלתי לעיוני את תיק החקירה.
12. לאחר עיון בתיק החקירה ובשים לב לטענות הצדדים - נחה דעתי כי דין הערר להידחות. לא נפלה כל שגגה בניתוח הראיות שנעשה על ידי בית המשפט קמא.

13. כידוע, ראיות לכאורה הן ראיות גולמיות, אשר לאחר עיבוד ובחינה בתיק העיקרי - עשויות להוביל להרשעה [ר', מיני רבים: בש"פ 6466/22 בעניין דכה; בש"פ 2006/23 בעניין סוקפה]. משכך, הבחינה בשלב המעצר עד תום ההליכים לא מבוצעת על פי רף ההוכחה הנדרש במשפט פלילי. תחת זאת, יש לבחון אם בראיות שבידי המאשימה, כמכלול, יש כדי ללמד על פוטנציאל סביר להרשעה [השווה בש"פ 8769/22 בעניין מסראווה].
14. הקשר בין העורר לבין האקדח שנמצא - נשען על מספר נדבכים ראיייתיים.
15. סעיף 144 (ד) לחוק העונשין קובע חזקה ראיייתית, ולפיה: "מקום שנמצא בו נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר". מקום בו מדובר בהחזקה משותפת של 'מקום', על ידי מספר אנשים, הרי שיתכן ומידת ההוכחה שיידרש נאשם לעמוד בה, לסתירת החזקה - ישתנה. כך למשל נקבע בע"פ 441/0 בעניין אלוש, במקרה בו נתפסו כלי נשק בחצר אותה החזיק הנאשם יחד עם בני משפחה אחרים: "הקושי עליו מצביע הסניגור עשוי אמנם להתעורר בנסיבות עובדתיות שונות הנתונות לשליטתן של חזקות שבדין. אך הדרך להתגבר על הקושי הזה איננה בהסתלקות מן החזקה, אלא בקביעת מידת ההוכחה הנדרשת לסתירתה. ידוע, אמנם, שחזקה שבדין מעבירה לכתפי הנאשם את נטל השכנוע, ומשמעות הדבר היא, שעליו להביא הוכחה לסתירת החזקה במידה הנדרשת מתובע במשפט אזרחי, ואין הוא יוצא ידי חובה בהבאת ראיה שיש בה אך כדי לעורר ספק... אך ברי, שמידת ההוכחה הנדרשת עשויה להשתנות ממקרה למקרה, ובקביעתה יש להתחשב, בין היתר, גם ביכולתו האובייקטיבית של הנאשם להוכיח, על רקע הנסיבות העובדתיות הקונקרטיות, את העובדה השלילית הנדרשת לסתירת החזקה".
- ור' עוד בהקשר זה ע"פ 4495/03 בעניין וואהב.
16. בעניינינו, הקשר בין העורר לבין המקום בו נתפס הנשק - נלמד מדו"ח פעולה של השוטר עידן בנימין (מסמך ה' בתיק החקירה) המתאר את מהלך החיפוש. על פי דו"ח הפעולה, העורר נשאל מי גר בקומה השלישית והשיב "שהקומה למעלה זה שלו והוא משפץ שמה". בנוסף, מדו"ח הפעולה של השוטר תומר קליפי (מסמך י' בתיק החקירה) עולה כי העורר נשאל בעת החיפוש, טרם מציאת האקדח, אם הכל שלו, והשיב בחיוב.
17. ר' לעניין זה, בנוסף, שני סרטונים (צורפו למזכר יט' בתיק החקירה). סרטון אחד מתעד את דרכי הגישה לבית (וממנו ניתן ללמוד כי הגישה לקומה הראשונה, בה מתגורר בן דודו של העורר, היא מגרם מדרגות נפרד המצוי מעברו השני של הבניין); סרטון שני מתעד את המקום בו נמצא האקדח (עטוף בניירות ובשקית ניילון, ממוקם בתוך גומחה המיועדת למיכל הדחת מים של אסלה, ולצורך מציאתו יש צורך בהסרת לוח גבס).
18. עוד לעניין זה, על פי גרסת העורר עצמו, בחקירתו מיום 18.6.24:
- "ת. המשטרה היום עשתה אצלי חיפוש בבית בטמרה, איפה שאני גר בבית של ההורים לא תפסו דבר, אבל בקומה אחת מעלינו, שהוא בית ריק בלי דלתות ובלו חלונות, יש גג משותף לכל הבניין זה בית בבנייה מיועד לי. אני בניתי אותו, קניתי אותו מדוד של תמים עוואד. אני משפץ אותו, הוא בשלב ריצוף. בפעם האחרונה עבדו בו לפני 4 חודשים עשו לי בו טיח.
- ש. כמה קומות בבניין ומי גר בכל קומה?

ת. 3 קומות, קומה ראשונה גר בן דוד שלי מוחמד עוואד עם אישתו חלא ויש להם 2 ילדים בני שנתיים. בקומה השנייה גרה אמא שלי סאמהר, אחי יוסף, אני. בקומה שלישית היא ריקה, בית שלד, זה הבית שלי שאני משפץ. ש. נכחת במהלך החיפוש היום בביתך?

ת. כן

ש. היכן נתפס האקדח עם המחסנית והכדורים?

ת. בבית שלי שאני משפץ בקומה השלישית. אני חושב שמי שהתקשר למשטרה שם לי את האקדח בתוך שירותים שהוא אשכרה איך שאתה נכנס לשירותים אתה רואה אותו, ואני נבהלתי כמו שהמשטרה נבהלה. לא שמו אותו במקום שמסתירים אותו.

ש. האם לבית שאתה משפץ יש דלת.

ת. לא.

...

ש. זה נכון שהמדרגות המובילות לקומה השלישית הן מדרגות פנימיות בתוך הבניין?

ת. כן, זה נכון, והן מובילות גם לגג. לקומה הראשונה יש כניסה נפרדת."

19. ור' גם הודעתו מיום 19.6.24 של יוסף עואד, אחיו של העורר (המתגורר עמו), אשר נשאל מה קרה בחיפוש שעשתה המשטרה והשיב:

"המשטרה תפסה אקדח בדירה למעלה של חאלד, בשירותים, וגם תפסה חגורה שחורה על הגג", ובהמשך:

"איך זה אני לא מבין, באמא שלי. איך הגיע האקדח והדברים האלה למעלה לדירה של חאלד וגם לגג".

20. ובנוסף, ר' עדותו של מוחמד עואד מיום 23.6.24, לפיה

"בקומה השנייה גר חאלד עואד יחד עם אמא שלו ואח שלו, והקומה השלישית שייכת לחאלד. הוא בונה שם"

21. נדבך ראייתי נוסף, מעבר למציאת האקדח במקום המוחזק על ידי העורר, הוא בתמונה שנמצאה במכשיר הטלפון הנייד של העורר. על פי דו"ח הפעולה של השוטר שי בנדו, תמונת אקדח נמצאה במכשיר הטלפון הנייד של המשיב, בתיקיית DCIM (קרי, מדובר בתמונה אשר מקורה במצלמה של מכשיר הטלפון, ולא במקור אחר, כטענת העורר). על פי פרטי הקובץ ניתן ללמוד כי היא צולמה על ידי העדשה אשר מותקנת בגב מכשיר הטלפון הנייד של העורר, ביום 3.3.24.

22. על פי חוות דעת של המומחה אלן צ'ייקובסקי מיום 20.6.24 (מסמך לח' בתיק החקירה), נמצאה התאמה מלאה בין האקדח שצולם על ידי השוטרים לאחר תפיסתו בבית העורר, לבין האקדח המצולם בטלפון הנייד שברשות העורר.

23. נדבך ראיתי שלישי נעוץ בהתנהגותו המפלילה של העורר, לאחר מעצרו. כעולה מדו"ח הפעולה של השוטר אילן כהן (מסמך כא' בתיק החקירה), בעת מילוי מסמך האסמכתא לכליאה של העורר, הוא התבקש למסור פרטי מעצר לאמו. לשם כך נמסר לו, בנוכחות שוטרים מכשיר הטלפון הנייד שלו. השוטר כהן הבחין כי העורר מצמיד את המכשיר לחזהו ומבצע פעולות מהירות עם האצבע. המכשיר נלקח ממנו, ונמצא כי על המסך מצויה תמונה של אקדח שחור, דומה לזה שנתפס במהלך החיפוש. החשוד לא ידע להסביר כיצד הגיעה התמונה למסך הטלפון [ור' עוד בעניין זה מסמך כב' בדו"ח החקירה, לרבות התמונה המתעדת את העורר בחדר החקירות, ביחד עם מכשיר הטלפון הנייד שלו, כשעל מסך הטלפון מופיעה תמונה של האקדח; ר' גם דו"ח נוסף של השוטר שי בנדו מיום 20.6.24, ממנו עולה כי התמונה שנמצאה על מסך הטלפון של העורר - מוקמה בתיקית "נמחקו לאחרונה"].

24. כידוע, התנהגות מפלילה של אחד לאחר ביצוע העבירה עשויה, במקרים המתאימים, להוות ראיה נסיבתית עצמאית להוכחת אשמתו, וזאת משלא נמצא להתנהגות זו הסבר סביר אחר [השווה ע"פ 8279/11 בעניין מור; ע"פ 258/83 בעניין אהרוני].

25. העולה מן המקובץ: בידי המשיבה ראיות טובות לכאורה המלמדות כי המקום בו בוצע החיפוש ונתפסו האקדח והחגור - הינו מקום המוחזק על ידי העורר. ראיה זו לבדה מקימה חזקה ראיתית, המעבירה את הנטל לכתפי העורר, על מנת לשכנע כי אין המדובר בנשק אשר הוא המחזיק בו.

לכך יש להוסיף את העובדה כי האקדח צולם על ידי העורר, באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שלו, כחודשיים טרם ביצוע החיפוש בבית.

מעבר לכך ניצבת התנהגותו המפלילה של העורר, בדמות ניסיון להעלים את הראיה מתוך מכשיר הטלפון הנייד שלו, הקושרת בינו לבין האקדח.

26. העורר ניסה בהודעותיו לספק גרסה המרחיקה אותו מהאקדח. לא אתייחס למידת המהימנות שניתן לייחס לגרסה זו, שכן הכרעה בשאלות מהימנות מקומה להליך העיקרי. אציין עם זאת כי על פניו, הגרסה לפיה מדובר בתמונה אשר נשלחה אל העורר דרך אפליקציית וואטסאפ - נבדקה ולא נמצאה לה אחיזה בחומר הראיות. בנוסף, על פניו, העורר העלה טענה כי מאן דהוא הטמין את האקדח על מנת לנסות להפלילו. עם זאת אף העורר עצמו לא טען כי הוא מסוכסך, ולא סיפק כל הסבר אחר להימצאות האקדח בביתו.

27. נוכח האמור - לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטת בית המשפט קמא בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביסוס המיוחס לעורר בכתב האישום [אדגיש, טיעוני העורר בבית המשפט קמא, כמו גם הטיעונים בערר - התמקדו בעבירות שעניינן החזקת הנשק ואביזר הנשק. לא עלתה כל טענה ביחס לעמדת המשיבה כי בדיה ראיות לכאורה להוכחתה של עבירת השיבוש המיוחסת לעורר].

28. נוכח האמור - בדין קבע בית המשפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה, ואחר שקבע כי קמה עילת מעצר והתרשם מהמפקחים המוצעים - הפנה את העורר לקבלת תסקיר מעצר, תוך הותרתו במעצר עד מתן החלטה אחרת. אף ביחס לאמור לא מצאתי כל שגגה.

29. הערר נדחה לפיכך. העורר יוותר במעצר עד מתן החלטה אחרת. המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים. תיק החקירה יוחזר למשיבה, בתיאום עם המזכירות. ניתנה היום, י"ד תמוז תשפ"ד, 20 יולי 2024, בהעדר הצדדים.